

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (ôsma komora)

z 12. mája 2022 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Justičná spolupráca v trestných veciach – Zaistenia a konfiškácia prostriedkov a príjmov z trestnej činnosti v Európskej únii – Smernica 2014/42/EÚ – Článok 4 – Konfiškácia – Článok 7 – Zaistenie – Článok 8 – Procesné záruky – Zaistenie a konfiškácia majetku patriaceho osobe, ktorá nie je účastníkom trestného konania – Vnútroštátna právna úprava, ktorá pre tretie osoby nepredpokladá možnosť opravného prostriedku počas súdneho konania a neumožňuje prípadné vrátenie takého majetku do skončenia trestného konania“

Vo veci C-505/20,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Specializiran nakazatelen säd (Špecializovaný trestný súd, Bulharsko) z 8. októbra 2020 a doručený Súdnemu dvoru v ten istý deň, ktorý súvisí s konaním:

RR,

JG,

za účasti:

Specializirana prokuratura,

SÚDNY DVOR (ôsma komora),

v zložení: predseda ôsmej komory N. Jääskinen, sudcovia M. Safjan (spravodajca) a M. Gavalec,

generálny advokát: M. Campos Sánchez-Bordona,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predniesla:

– Európska komisia, v zastúpení: M. Wasmeier a I. Zaloguin, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

* Jazyk konania: bulharčina.

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 4 ods. 1 v spojení s článkom 2 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/42/EÚ z 3. apríla 2014 o zaistení a konfiškácii nástrojov a príjmov z trestnej činnosti v Európskej únii (Ú. v. EÚ L 127, 2014, s. 39), článku 8 tejto smernice, ako aj článku 17 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci trestného konania, v priebehu ktorého RR a JG ako tretie osoby zúčastnené na tomto konaní požiadali vnútroštátny súd o vrátenie svojho majetku zaisteného počas prípravnej fázy tohto konania.

Právny rámec

Právo Únie

- 3 Odôvodnenia 15, 31, 33, 34 a 38 smernice 2014/42 uvádzajú:

„(15) Za podmienky konečného odsudzujúceho rozsudku za trestný čin by sa malo umožniť konfiškovať prostriedky a príjmy z trestnej činnosti alebo majetok v hodnote zodpovedajúcej takýmto prostriedkom alebo príjmom. Takýto konečný odsudzujúci rozsudok môže byť tiež výsledkom konania v neprítomnosti. Skonfiškovať prostriedky a príjmy by však malo byť za určitých okolností možné aj vtedy, keď nie je možná konfiškácia na základe konečného odsudzujúceho rozsudku, a to aspoň v prípadoch nevyhovujúceho zdravotného stavu alebo úteku podozrivej alebo obvinenej osoby. Existencia konania v neprítomnosti v členských štátoch by ale bola dostatočná na splnenie tejto povinnosti v takýchto prípadoch nevyhovujúceho zdravotného stavu a úteku. Ak je podozrivá alebo obvinená osoba na úteku, členské štáty by mali podniknúť všetky primerané kroky a môžu žiadať, aby bola dotknutá osoba predvolaná alebo aby bola informovaná o konaní o konfiškácii.

...

(31) Keďže príkazy na zaistenie obmedzujú vlastnícke právo, tieto predbežné opatrenia by nemali platiť dlhšie, než je nevyhnutné na zachovanie dostupnosti majetku na účely prípadnej následnej konfiškácie. S cieľom zaistiť, aby stále plnili svoj účel zabrániť strate majetku, môže byť potrebné ich preskúmanie súdom.

...

(33) Táto smernica podstatným spôsobom zasahuje do práv osôb, a to nielen podozrivých alebo obvinených osôb, ale aj do práv tretích osôb, ktoré nie sú trestne stíhané. Je preto potrebné stanoviť osobitné záruky a prostriedky súdnej nápravy, aby sa zaručila ochrana ich základných práv pri vykonávaní tejto smernice. To zahŕňa právo byť vypočutý pre tretie osoby, ktoré tvrdia, že sú vlastníelmi dotknutého majetku alebo ktoré tvrdia, že k nemu majú iné majetkové práva („vecné práva“), ako napríklad *ususfructus*. Príkaz na zaistenie by

sa dotknutej osobe mal oznámiť čo najskôr po jeho vykonaní. Príslušné orgány však môžu odložiť oznámenie takýchto príkazov dotknutej osobe z dôvodov týkajúcich sa potrieb vyšetrovania.

- (34) Účelom oznámenia príkazu na zaistenie je okrem iného umožniť dotknutej osobe napadnutie tohto príkazu. Preto by sa v oznámení mali aspoň v skrátenej forme uviesť dôvody vydania predmetného príkazu, pričom odôvodnenie môže byť veľmi stručné.

...

- (38) Táto smernica rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznané v [charte] a Európskom dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd [podpísanom v Ríme 4. novembra 1950] (ďalej len „EDLP“), ako ich v judikatúre vykladá Európsky súd pre ľudské práva. Táto smernica by sa mala vykonávať v súlade s týmito právami a zásadami. Touto smernicou by nemali byť dotknuté vnútroštátne právne predpisy týkajúce sa právnej pomoci, ani sa ňou nestanovujú žiadne povinnosti pre systémy právnej pomoci členských štátov, ktoré by sa mali uplatňovať v súlade s chartou a EDLP.“

- 4 Článok 1 tejto smernice s názvom „Predmet úpravy“ v odseku 1 stanovuje:

„Touto smernicou sa ustanovujú minimálne pravidlá pre zaisťovanie majetku na účely prípadnej následnej konfiškácie a pre konfiškáciu majetku v trestných veciach.“

- 5 Článok 2 uvedenej smernice, nazvaný „Vymedzenie pojmov“, stanovuje:

„Na účely tejto smernice sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

...

3. ‚prostriedky‘ sú akýkoľvek majetok, ktorý bol akýmkoľvek spôsobom, celkom alebo sčasti, použitý alebo určený na spáchanie trestného činu alebo trestných činov;

4. ‚konfiškácia‘ je konečné odňatie majetku nariadené súdom v súvislosti s trestným činom;

5. ‚zaistenie‘ je dočasný zákaz prevodu, zničenia alebo premeny majetku, nakladania s majetkom alebo presunu majetku, alebo dočasné prevzatie majetku do úschovy či prevzatie kontroly nad majetkom;

...“

- 6 Článok 3 tejto smernice, nazvaný „Rozsah pôsobnosti“, znie:

„Táto smernica sa vzťahuje na trestné činy, na ktoré sa vzťahujú:

...

- g) rámcové rozhodnutie Rady 2004/757/SVV z 25. októbra 2004, ktorým sa stanovujú minimálne ustanovenia o znakoch skutkových podstat trestných činov a trestov v oblasti nezákonného obchodu s drogami [(Ú. v. EÚ L 335, 2004, s. 8)];

h) rámcové rozhodnutie Rady 2008/841/SVV z 24. októbra 2008 o boji proti organizovanému zločinu [(Ú. v. EÚ L 300, 2008, s. 42)];

...

7 Článok 4 smernice 2014/42, nazvaný „Konfiškácia“, v odseku 1 stanovuje:

„Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktoré umožnia úplnú alebo čiastočnú konfiškáciu prostriedkov a príjmov alebo majetku v hodnote zodpovedajúcej takýmto prostriedkom alebo príjmom, a to za predpokladu konečného odsudzujúceho rozsudku v trestnej veci, ktorý môže byť tiež výsledkom konania v neprítomnosti.“

8 Podľa článku 5 ods. 1 tejto smernice „členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktoré umožnia úplnú alebo čiastočnú konfiškáciu majetku vo vlastníctve osoby odsúdenej za trestný čin, ktorý môže viesť priamo alebo nepriamo k hospodárskemu prospechu, ak je súd na základe okolností prípadu vrátane konkrétnych skutočností a dostupných dôkazov, ako napríklad, že hodnota majetku je neprimeraná k zákonnému príjmu odsúdenej osoby, presvedčený, že dotknutý majetok je získaný z trestnej činnosti“.

9 Článok 6 uvedenej smernice, nazvaný „Konfiškácia majetku tretích osôb“, stanovuje:

„1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, aby umožnili konfiškáciu príjmov alebo iného majetku v hodnote zodpovedajúcej príjmom, ktoré podozrivá alebo obvinená osoba priamo alebo nepriamo previedla na tretie osoby alebo ktoré tretie osoby získali od podozrivej alebo obvinenej osoby, aspoň v prípadoch, keď táto tretia osoba vedela alebo mala vedieť, že účelom prevodu alebo nadobudnutia bolo predísť konfiškácii, a to na základe konkrétnych skutočností a okolností vrátane toho, že prevod alebo nadobudnutie sa uskutočnili bezodplatne alebo za protihodnotu, ktorá bola podstatne nižšia ako trhovú hodnotu.

2. Odsekom 1 nie sú dotknuté práva tretích osôb konajúcich v dobrej viere.“

10 Článok 7 tejto smernice s názvom „Zaistenie“ stanovuje:

„1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktoré umožnia zaistenie majetku na účely prípadnej následnej konfiškácie. Uvedené opatrenia, ktoré môže nariadiť príslušný orgán, zahŕňajú naliehavé opatrenie, ktoré sa v prípade potreby prijme s cieľom zachovať majetok.

2. Zaisťovacie opatrenia na účely prípadnej následnej konfiškácie sa môžu vzťahovať na majetok v držbe tretej osoby v zmysle článku 6.“

11 Článok 8 smernice 2014/42, nazvaný „Ochranné opatrenia“, stanovuje:

„1. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými osobám dotknutým opatreniami stanovenými v tejto smernici na účely ochrany ich práv zaistia právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý súdny proces.

2. Členské štáty prijímú potrebné opatrenia, ktorými zabezpečia, aby sa príkaz na zaistenie oznámil dotknutej osobe čo najskôr po jeho vykonaní. V takomto oznámení sa aspoň v skrátenej forme uvedú dôvody vydania daného príkazu. Ak je to potrebné na to, aby nebolo ohrozené vyšetrenie trestného činu, príslušné orgány môžu odložiť oznámenie príkazu na zaistenie dotknutej osobe.

3. Príkaz na zaistenie ostane v platnosti len dovtedy, kým je to nevyhnutné na zachovanie majetku na účely prípadnej následnej konfiškácie.

4. Členské štáty zaistia osobe, ktorej majetok je dotknutý, účinnú možnosť napadnúť príkaz na zaistenie na súde v súlade s postupmi stanovenými vo vnútroštátnom práve. V rámci takýchto postupov sa môže požadovať, aby sa v prípade, keď pôvodný príkaz na zaistenie vydal iný príslušný orgán ako justičný orgán, musel takýto príkaz pred tým, ako sa môže napadnúť na súde, predložiť na potvrdenie alebo preskúmanie justičnému orgánu.

5. Zaistený majetok, ktorý nie je následne skonfiškovaný, sa bezodkladne vráti. Podmienky alebo procesné pravidlá, na základe ktorých sa tento majetok vráti, sa stanovujú vo vnútroštátnom práve.

6. Členské štáty prijímajú potrebné opatrenia, ktorými zaistia, aby každý príkaz na konfiškáciu bol odôvodnený a oznámený dotknutej osobe. Členské štáty zaistia osobe, proti ktorej bola nariadená konfiškácia, účinnú možnosť napadnúť príkaz na konfiškáciu na súde.

...

9. Tretie osoby majú právo domáhať sa titulu vlastníckeho alebo iného majetkového práva, a to aj v prípadoch uvedených v článku 6.

...“

Bulharské právo

Trestný zákon

12 § 53 Nakazatelen kodeks (Trestný zákon) stanovuje:

„1. Bez ohľadu na trestnú zodpovednosť sú predmetom konfiškácie v prospech štátu:

- a) veci vo vlastníctve odsúdeného, ktoré boli určené alebo použité na spáchanie úmyselného trestného činu; pokiaľ už tieto veci neexistujú alebo boli prevedené, určí sa čiastka zodpovedajúca ich hodnote;
- b) veci vo vlastníctve odsúdeného, ktoré boli predmetom úmyselného trestného činu, a to v prípadoch výslovne stanovených v osobitnej časti tohto zákona.

2. Predmetom konfiškácie v prospech štátu sú tiež:

- a) veci, ktoré boli predmetom alebo prostriedkom na spáchanie trestného činu a ktorých držba je zakázaná, a
- b) priame a nepriame príjmy nadobudnuté z trestného činu, ak nemusia byť vrátené alebo preplatené; pokiaľ už tieto príjmy neexistujú alebo boli prevedené, určí sa čiastka zodpovedajúca ich hodnote.

3. V zmysle odseku 2 písm. b):

- (1) pod pojmom ‚priame príjmy‘ sa rozumie akýkoľvek hospodársky prospech, ktorý vznikol bezprostredne ako dôsledok trestného činu;
- (2) pod pojmom ‚nepriamy príjem‘ sa rozumie akýkoľvek hospodársky prospech pochádzajúci z nakladania s priamymi príjmami, ako aj akýkoľvek majetok pochádzajúci z následnej úplnej alebo čiastočnej transformácie priamych príjmov, a to aj v prípade, ak bol tento majetok zmiešaný s majetkom zo zákonných zdrojov; majetok je možné skonfiškovať až do výšky hodnoty začlenených priamych príjmov, ako aj zhodnotenia tohto majetku, ak toto zhodnotenie priamo súvisí s nakladaním alebo transformáciou priamych príjmov a so začlenením priamych príjmov do majetku.“

Trestný poriadok

13 § 111 Nakazatelno-procesualen kodex (Trestný poriadok), nazvaný „Uchovávanie vecných dôkazov“, stanovuje:

„1. Vecné dôkazy sa uchovávajú až do ukončenia trestného konania.

2. Predmety zabavené ako vecné dôkazy sa môžu vrátiť oprávneným osobám, ktorým sa skonfiškovali so súhlasom prokurátora do ukončenia trestného konania, len vtedy, ak to nebráni zisteniu objektívnej pravdy a ak neboli predmetom správnych deliktov.

3. Prokurátor rozhodne o žiadostiach o vrátenie do troch dní. Proti zamietnutiu prokurátora podľa odseku 2 môže nositeľ práv podať opravný prostriedok na príslušný prvostupňový súd. Tento súd rozhodne o odvolaní do troch dní od jeho doručenia na verejnom zasadnutí a jeho rozhodnutie je konečné.

4. Predmety podliehajúce skaze zabavené ako vecné dôkazy, ktoré boli odobrané oprávneným osobám a nemôžu sa im vrátiť, sa dotknutým inštitúciám a právnym subjektom vrátia so súhlasom prokurátora, aby sa používali v súlade s ich určením, alebo sa musia predať, pričom v takom prípade sa výnos z predaja uloží v obchodnej banke na účet štátneho rozpočtu.

5. Omamné látky, prekurzory a psychotropné rastliny, ako aj výrobky podliehajúce spotrebnej dani môžu byť zničené do ukončenia trestného konania v súlade s podmienkami a postupmi stanovenými zákonom. V tomto prípade sa do skončenia konania uchovávajú iba zabavené reprezentatívne vzorky.

...“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

14 Dňa 15. januára 2019 sa pri kontrole vozidla, ktoré riadil WE a v ktorom sa nachádzala aj RR, jeho partnerka a majiteľka tohto vozidla, zistila prítomnosť omamných látok. Voči WE a RR bolo vznesené obvinenie, ale keďže pri ukončení vyšetrovania prokurátor zastával názor, že RR nebola informovaná o prítomnosti omamných látok, ukončil voči nej trestné stíhanie. Keďže vyšetrovanie preukázalo, že vozidlo bolo nepretržite k dispozícii WE, zostalo toto vozidlo zaistené ako vecný dôkaz v súlade s § 111 Trestného poriadku v rámci konania proti WE.

- 15 Dňa 7. augusta 2019 sa v rámci trestného stíhania proti organizovanej skupine pre obchodovanie s omamnými látkami uskutočnila prehliadka bydliska JG, počas ktorej boli zaistené dva mobilné telefóny a peňažná suma. Voči JG však nebolo vznesené obvinenie, keďže prokurátor sa domnieval, že nebol zapojený do spáchania trestného činu. Oba mobilné telefóny a peňažná suma zostali zaistené ako vecné dôkazy v súlade s § 111 Trestného poriadku v rámci konania začatého proti členom organizovanej skupiny.
- 16 RR a JG podali na Specializiran nakazatelen sąd (Špecializovaný trestný súd, Bulharsko), vnútroštátny súd, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, návrh na vrátenie ich majetku.
- 17 Podľa tohto súdu, hoci vnútroštátna právna úprava stanovuje možnosť tretej osoby požiadať počas prípravnej fázy trestného konania o vrátenie zaisteného majetku, neumožňuje požiadať o vrátenie zaisteného majetku počas súdneho konania, teda fázy, ktorá môže trvať niekoľko rokov.
- 18 Uvedený súd dodáva, že § 53 Trestného zákona neumožňuje konfiškáciu majetku tretej osoby konajúcej v dobrej viere v situácii, o akú ide vo veci samej, takže majetok zaistený vo veci samej sa musí po skončení súdneho konania vrátiť svojim majiteľom.
- 19 Tento súd sa preto pýta na zlučiteľnosť tejto právnej úpravy so smernicou 2014/42 v spojení s článkom 17 charty.
- 20 Za týchto podmienok Specializiran nakazatelen sąd (Špecializovaný trestný súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
 - „1. Bráni článok 8 smernice 2014/42 vnútroštátnemu zákonu, podľa ktorého nemá dotknutá osoba po zaistení majetku, ktorý bol zhabaný ako možný prostriedok alebo príjem z trestnej činnosti, v priebehu súdneho štádia trestného konania právo predložiť súdu návrh na vydanie jej majetku?
 2. Je v súlade s článkom 4 ods. 1 v spojení s článkom 2 bodom 3 smernice 2014/42 a článkom 17 Charty vnútroštátny zákon, podľa ktorého sa konfiškácia „prostriedku z trestnej činnosti“, pokiaľ ide o vec vo vlastníctve tretej osoby nezúčastnenej na spáchaní trestného činu, ktorú však táto tretia osoba obžalovanému prenechala do dlhodobého užívania takým spôsobom, že v rámci ich vnútorného vzťahu práve obžalovaný vykonáva práva vyplývajúce z vlastníckeho práva, považuje za neprípustnú?
 3. V prípade zápornej odpovede na túto otázku: stanovuje článok 8 ods. 6 druhá veta a článok 8 ods. 7 smernice 2014/42 povinnosť vykladať vnútroštátny zákon v tom zmysle, že sa tretej osobe, ktorej majetok sa zaistí a môže byť skonfiškovaný ako prostriedok, musí umožniť zúčastniť sa na konaní, v ktorom sa môže rozhodnúť o konfiškácii, ako aj právo podať na súd opravný prostriedok proti príkazu na konfiškáciu?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 21 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 8 ods. 1 smernice 2014/42 vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej v prípade zaistenia majetku ako prostriedku alebo príjmu z údajnej trestnej činnosti nemá vlastník tohto majetku, ktorý je treťou osobou konajúcou v dobrej viere, počas súdneho konania v rámci trestného konania žiadne právo obrátiť sa na príslušný súd so žiadosťou o vrátenie tohto majetku.
- 22 Na úvod treba uviesť, že trestné činy súvisiace s organizovanou trestnou činnosťou a obchodovaním s drogami, o aké ide vo veci samej, patria do vecnej pôsobnosti smernice 2014/42.
- 23 Podľa jej článku 3 písm. g) a h) sa totiž táto smernica uplatňuje na trestné činy, na ktoré sa vzťahujú rámcové rozhodnutia 2004/757 a 2008/841, ktoré sa týkajú trestných činov v oblasti obchodu s drogami a boja proti organizovanej trestnej činnosti.
- 24 Článok 8 tejto smernice, nazvaný „Ochranné opatrenia“, vo svojom odseku 1 ukladá členským štátom povinnosť zaistiť v prospech osôb dotknutých opatreniami stanovenými v tejto smernici na účely ochrany ich práv právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý súdny proces. Toto ustanovenie tak v oblasti, na ktorú sa vzťahuje táto smernica, potvrdzuje základné práva uvedené v článku 47 charty, ktorý najmä stanovuje, že každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom a najmä na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná (pozri v tomto zmysle rozsudok z 21. októbra 2021, Okrašna prokuratura – Varna, C-845/19 a C-863/19, EU:C:2021:864, bod 75).
- 25 Po prvé opatrenia stanovené smernicou 2014/42 sa týkajú najmä zaistenia majetku, ktorý je definovaný v článku 2 bode 5 tejto smernice ako „dočasný zákaz prevodu, zničenia alebo premeny majetku, nakladania s majetkom alebo presunu majetku, alebo dočasné prevzatie majetku do úschovy či prevzatie kontroly nad majetkom“.
- 26 V prejednávanej veci z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že majetok, o ktorý ide vo veci samej, zostal v úschove orgánov, ktoré vedú trestné stíhanie. Preto, ako uviedol vnútroštátny súd, treba konštatovať, že zabavenie, o ktoré ide vo veci samej, predstavuje „zistenie“ v zmysle tohto ustanovenia.
- 27 Po druhé, pokiaľ ide o situácie, v ktorých smernica 2014/42 umožňuje využiť zaistenie majetku, článok 7 tejto smernice stanovuje, že členské štáty prijímajú opatrenia potrebné na umožnenie zaistenia majetku na účely jeho prípadnej následnej konfiškácie.
- 28 V tomto kontexte treba preskúmať, či bol majetok, o ktorý ide vo veci samej, zaistený na účely jeho prípadnej následnej konfiškácie v zmysle tohto článku 7.
- 29 V tejto súvislosti v čase, keď bol majetok, o ktorý ide vo veci samej, zaistený, mohlo dôjsť k jeho následnej konfiškácii.

- 30 Pokiaľ ide o RR, z rozhodnutia vnútroštátneho súdu totiž vyplýva, že bola pôvodne obvinená pre trestný čin týkajúci sa nedovoleného obchodu s omamnými látkami a že až neskôr prokurátor vylúčil jej účasť na tomto trestnom čine, takže bola kvalifikovaná ako tretia osoba konajúca v dobrej viere, čo podľa vnútroštátneho súdu bránilo konfiškácii jej majetku podľa bulharskej právnej úpravy.
- 31 Pokiaľ ide o JG, z toho istého rozhodnutia vyplýva, že jeho účasť na predmetnej trestnej činnosti bola vylúčená až po preskúmaní dvoch zabavených mobilných telefónov, takže tieto mobilné telefóny, ako aj peňažná suma boli zaistené na účely ich prípadnej následnej konfiškácie.
- 32 Keďže majetok RR a JG mohol byť v čase zaistenia predmetom následnej konfiškácie podľa bulharského práva, situácia týchto dvoch osôb preto patrí do pôsobnosti článku 7 smernice 2014/42. V dôsledku toho sa ich týka opatrenie stanovené v tejto smernici v zmysle jej článku 8 ods. 1.
- 33 Pokiaľ ide po tretie o skutočnosť, že vlastník zaisteného majetku nemá počas trestného konania žiadne právo obrátiť sa na súd so žiadosťou o jeho vrátenie, treba pripomenúť, že článok 8 ods. 1 smernice 2014/42 ukladá členským štátom povinnosť zaručiť právo na účinný prostriedok nápravy a spravodlivý proces, aby dotknuté osoby mohli chrániť svoje práva.
- 34 V tejto súvislosti z dôvodu všeobecnej povahy znenia tohto ustanovenia sú osobami, ktorým musia členské štáty zabezpečiť účinné prostriedky nápravy a spravodlivé súdne konanie, nielen osoby odsúdené pre spáchanie trestného činu, ale aj tretie osoby, ktorých majetok je dotknutý rozhodnutím o zaistení (pozri analogicky rozsudok z 21. októbra 2021, Okrážna prokuratura – Varna, C-845/19 a C-863/19, EU:C:2021:864, bod 76 a citovanú judikaturu).
- 35 Tento výklad vyplýva aj z odôvodnenia 33 smernice 2014/42, podľa ktorého táto smernica podstatným spôsobom zasahuje do práv osôb, a to nielen podozrivých alebo obvinených osôb, ale aj do práv tretích osôb, ktoré nie sú trestne stíhané, ale tvrdia, že sú vlastníkami dotknutého majetku. Preto je podľa tohto odôvodnenia potrebné stanoviť osobitné záruky a prostriedky súdnej nápravy, aby sa zaručila ochrana základných práv týchto osôb pri vykonávaní tejto smernice (rozsudok z 21. októbra 2021, Okrážna prokuratura – Varna, C-845/19 a C-863/19, EU:C:2021:864, bod 77).
- 36 Okrem toho článok 8 smernice 2014/42 sa má vykladať s prihliadnutím na jej odôvodnenie 31, podľa ktorého vzhľadom na obmedzenie vlastníckeho práva, ktoré vyplýva z rozhodnutí o zaistení, by sa tieto predbežné opatrenia nemali uplatňovať dlhšie, než je nevyhnutné na zabezpečenie majetku na účely jeho prípadnej následnej konfiškácie, a že z toho vyplýva, že to môže dotknutý súd zaväzovať, aby kontroloval, či je účel rozhodnutia o zaistení stále platný.
- 37 Takýto prístup predpokladá, že tretia osoba konajúca v dobrej viere, ktorá je vlastníkom zaisteného majetku, môže tiež v priebehu súdneho konania požiadať príslušný súd, aby preskúmal, či sú stále splnené podmienky na zaistenie tohto majetku. V dôsledku toho je vnútroštátna právna úprava, ktorá takúto možnosť nestanovuje, v rozpore s článkom 8 ods. 1 smernice 2014/42.
- 38 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 8 ods. 1 smernice 2014/42 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej v prípade zaistenia majetku ako prostriedku alebo príjmu z údajnej trestnej činnosti nemá

vlastník tohto majetku, ktorý je treťou osobou konajúcou v dobrej viere, počas súdneho konania v rámci trestného konania žiadne právo obrátiť sa na príslušný súd so žiadosťou o vrátenie tohto majetku.

O druhej otázke

- 39 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 4 ods. 1 smernice 2014/42 vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá vylučuje konfiškáciu majetku patriaceho tretej osobe konajúcej v dobrej viere a použitého ako prostriedok pre spáchanie trestného činu, a to aj vtedy, keď táto tretia osoba dala tento majetok trvale k dispozícii obvinenej osobe.
- 40 Na úvod treba uviesť, že Európska komisia namieta neprípustnosť tejto otázky z dôvodu, že nemá žiadnu súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu, keďže z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že ku konfiškácii nemôže vo veci samej v žiadnom prípade dôjsť. Bolo by totiž v rozpore s vnútroštátnou právnou úpravou skonfiškovať prostriedok, o ktorý ide vo veci samej, takže prokuratúra už nechcela a ani nezvažovala možnosť, že by tento prostriedok mohol byť následne skonfiškovaný.
- 41 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že prislúcha výlučne vnútroštátnym súdom, ktoré veci prejednávajú a ktoré musia prevziať zodpovednosť za rozhodnutie sporu, aby s prihliadnutím na osobitosti konkrétneho prípadu posúdili potrebu prejudiciálneho rozhodnutia na vydanie svojho rozhodnutia, ako aj relevantnosť otázok položených Súdnemu dvoru. V dôsledku toho, ak sa predložené otázky týkajú výkladu práva Únie, je Súdny dvor v zásade povinný rozhodnúť (rozsudok z 13. novembra 2018, Levola Hengelo, C-310/17, EU:C:2018:899, bod 27 a citovaná judikatúra).
- 42 Z ustálenej judikatúry totiž vyplýva, že pri otázkach týkajúcich sa výkladu práva Únie položených vnútroštátnym súdom v právnom a skutkovom rámci, ktorý tento súd vymedzí na svoju zodpovednosť a ktorého presnosť Súdnemu dvoru neprináleží preverovať, platí prezumpcia ich relevantnosti. Súdny dvor môže odmietnuť rozhodnúť o návrhu na začatie prejudiciálneho konania podanom vnútroštátnym súdom len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá nijakú súvislosť s realitou alebo predmetom sporu vo veci samej, ak ide o hypotetický problém alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi podkladmi potrebnými na užitočnú odpoveď na otázky, ktoré mu boli položené (rozsudok z 13. novembra 2018, Levola Hengelo, C-310/17, EU:C:2018:899, bod 28 a citovaná judikatúra).
- 43 V prejednávanej veci z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že vnútroštátna právna úprava neumožňuje konfiškáciu majetku tretích osôb konajúcich v dobrej viere v situácii, o akú ide vo veci samej. Vnútroštátny súd sa pritom konkrétne pýta, či sa v tejto situácii vyžaduje taká konfiškácia na základe smernice 2014/42. Nie je preto zjavné, že by druhá otázka nemala žiadnu súvislosť s existenciou alebo predmetom sporu, takže táto otázka je prípustná.
- 44 Pokiaľ ide o vec samu, treba pripomenúť, že článok 4 ods. 1 smernice 2014/42 stanovuje konfiškáciu okrem iného „prostriedkov“ v zmysle článku 2 bodu 3 tejto smernice s výhradou právoplatného odsúdenia za trestný čin.
- 45 Hoci sa však toto ustanovenie výslovne týka prostriedkov a právoplatného odsúdenia za trestný čin, jeho znenie nespresňuje, či prostriedok, ktorý je predmetom konfiškácie, musí nevyhnutne patriť odsúdenej osobe.

- 46 Na účely výkladu ustanovenia práva Únie musí Súdny dvor podľa svojej ustálenej judikatúry zohľadniť nielen jeho znenie, ale aj najmä kontext, do ktorého patrí (pozri v tomto zmysle rozsudok z 24. marca 2021, MCP, C-603/20 PPU, EU:C:2021:231, bod 37 a citovanú judikatúru).
- 47 V prejednávanej veci, pokiaľ ide o kontext, do ktorého patrí článok 4 ods. 1 smernice 2014/42, treba uviesť, že článok 5 tejto smernice týkajúci sa „rozšírenej konfiškácie“ vo svojom odseku 1 stanovuje, že táto smernica sa môže týkať len „majetku vo vlastníctve osoby odsúdennej za trestný čin“, takže majetok tretích osôb je z pôsobnosti tohto článku vylúčený.
- 48 Pokiaľ ide o článok 6 tejto smernice, tento sa výslovne týka, ako to potvrdzuje jeho názov, „konfiškácie majetku tretích osôb“. Tento článok sa vzťahuje len na „príjmy“ a nie na „prostriedky“, takže nemôže v žiadnom prípade slúžiť ako základ pre konfiškáciu určitého prostriedku v situácii, o akú ide vo veci samej.
- 49 Pokiaľ ide o odôvodnenie 15 smernice 2014/42, vzhľadom na ktoré treba vykladať jej článok 4, toto stanovuje povinnosť informovať podozrivé a obvinené osoby o konaní o konfiškácii, ale vôbec nespomína tretie osoby.
- 50 Z týchto rôznych ustanovení vyplýva, že vzhľadom na to, že konfiškácia majetku patriaceho tretím osobám prichádza do úvahy len v situáciách uvedených v článku 6 smernice 2014/42, konfiškácia majetku stanovená v článku 4 ods. 1 tejto smernice sa môže týkať len majetku podozrivých a obvinených osôb.
- 51 Skutočnosť, ktorú uvádza vnútroštátny súd, teda že majetok trvalo využíval obvinený, nemôže umožniť konfiškáciu tohto majetku, pokiaľ tento majetok patrí tretej osobe, ktorá konala v dobrej viere, na základe článku 4 ods. 1 smernice 2014/42.
- 52 V každom prípade a vzhľadom na to, že vnútroštátna právna úprava neumožňuje konfiškáciu majetku tretích osôb konajúcich v dobrej viere v situácii, o akú ide vo veci samej, z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že smernica sama osebe nemôže zakladať povinnosti jednotlivcovi, a teda sa na ňu ako takú voči nemu nemožno odvolávať pred vnútroštátnym súdom (rozsudok z 24. júna 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, bod 65 a citovaná judikatúra).
- 53 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba na druhú otázku odpovedať tak, že článok 4 ods. 1 smernice 2014/42 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá vylučuje konfiškáciu majetku patriaceho tretej osobe konajúcej v dobrej viere a použitého ako prostriedok pre spáchanie trestného činu, a to aj vtedy, keď táto tretia osoba dala tento majetok trvale k dispozícii obvinenej osobe.

O tretej otázke

- 54 Vzhľadom na odpoveď na druhú otázku nie je potrebné odpovedať na tretiu otázku.

O trovách

- 55 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdný dvor (ôsma komora) rozhodol takto:

1. **Článok 8 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/42/EÚ z 3. apríla 2014 o zaistení a konfiškácii nástrojov a príjmov z trestnej činnosti v Európskej únii sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej v prípade zaistenia majetku ako prostriedku alebo príjmu z údajnej trestnej činnosti nemá vlastník tohto majetku, ktorý je treťou osobou konajúcou v dobrej viere, počas súdneho konania v rámci trestného konania žiadne právo obrátiť sa na príslušný súd so žiadosťou o vrátenie tohto majetku.**
2. **Článok 4 ods. 1 smernice 2014/42 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnej právnej úprave, ktorá vylučuje konfiškáciu majetku patriaceho tretej osobe konajúcej v dobrej viere a použitého ako prostriedok pre spáchanie trestného činu, a to aj vtedy, keď táto tretia osoba dala tento majetok trvale k dispozícii obvinenej osobe.**

Podpisy